

Butlletí

de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya

número 11 | tardor 2009

Sumari

Editorial	3
Joan Rigol i Roig	
PREMI CONVIURE	
Acte de lliurament del III Premi Conviure a Catalunya	5
Flora Sanabra i Villarroya	
Acta	6
IV Premi Conviure a Catalunya	7
INSTITUCIONS	
El síndic, cada vegada més proper	9
Rafael Ribó	
ACTIVITATS	
Viatge a Escòcia	12
Josep M. Casals i Guiu	
Trobada a Lleida	17
Jaume Jané i Bel	
VIVÈNCIES	
Moments viscuts	19
Marçal Casanovas i Guerri	
OPINIÓ	
Més encara sobre la llei electoral	21
Josep M. Casals i Guiu	

Consell de redacció: Teresa Capilla i Pujol, Maria Teresa Casas i Vives, Ferran Pont i Puntigam. **Fotografies:** Pepe Navarro (coberta, pàg. 2), Jordi Gumí (pàg. 3), Carme Servitje (pàg. 12-16), Jordi Canyameres (pàg. 9 i 10), Josep M. Casals (pàg. 17 i 18), Guillermina Puig (pàg. 19 i 20). **Assessorament lingüístic:** Serveis d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya. **Disseny i maquetació:** Departament d'Edicions del Parlament de Catalunya. **Distribució:** Departament d'Edicions del Parlament de Catalunya. Parc de la Ciutadella, s/n, 08003 Barcelona. Tel. 933 046 635. Fax 933 046 636. A/e: edicions@parlament.cat. **Impressió:** IGOL, SA, Esplugues de Llobregat. **Tiratge:** 650 exemplars. **Dipòsit legal:** B-6.025-2007. **ISSN:** 1887-7893.

Editorial

AHIR —ESCRIC AQUESTA NOTA EL 12 DE JULIOL— els partits que formen el nostre govern català es van posar d'acord a acceptar el model de finançament que els proposava el govern estatal. El partit majoritari a l'oposició criticava l'acceptació d'un sistema que, segons ell, no respecta l'Estatut vigent.

Suposem que, ben aviat, sortirà la sentència del Tribunal Constitucional sobre el nostre Estatut. Probablement, quan es publiqui això que escric ja serà pública aquesta sentència. Ens trobem en una nova fractura del catalanisme polític sobre aquest fet fonamental i constituent de la nostra política catalana?

Tot pot derivar cap a un problema d'interpretació política del text estatutari. Al meu entendre, aquest escenari de política catalana propi de la diversitat interpretativa indica ja per si una certa banalització de la funció constituent del nostre Estatut. Hi ha d'haver un punt bàsic d'unitat política significat pel nostre Estatut. I les possibles divergències d'interpretació han de tenir, en tot cas, un tractament exclusivament institucional i no esdevenir un camp de batalla entre partits polítics. Aquesta hauria de ser la norma de comportament polític d'un país que es preui de tenir el mínim de maduresa política.

De fet, que no es complís el termini fixat per l'Estatut per a assolir l'acord de finançament va ser, em sembla, poc valorat políticament com una agressió a la nostra norma bàsica. Es va entrar massa fàcilment al ball de dates alternatives a la de l'Estatut. I tot el que ha seguit ha estat derivat d'aquesta situació. No som els partits catalans els que hem de discutir entre nosaltres sobre que es compleixi o no la proposta financera. És l'Estat qui té l'obligació d'adequar-se a les exigències estatutàries de la seva proposta, ja que és una llei que també l'obliga a ell. La càrrega de la prova és de l'Estat. I hauria de trobar una actitud d'unanimitat política catalana en la defensa de l'Estatut.

Però ara l'Estatut esdevé un camp de batalla partidista. És el pitjor que ens pot passar. La manca d'un mínim d'unitat política ens fa encara més vulnerables.

Crec que des del 1979 a casa nostra no hem trobat el nucli no partidista de la política del catalanisme. Avui, tots els partits catalanistes ja hem tingut responsabilitats màximes institucionals. Per tant, tots en som responsables, d'aquesta mancança. És més, el relleu generacional que hi ha hagut a cada partit no ha contribuït a millorar la situació. On és la mínima complicitat compartida pròpia del catalanisme polític? En cert sentit crec que hem madrilenyitzat la política catalana.

Davant la propera sentència del Tribunal Constitucional hauríem de canviar el rumb. Si la sentència fos realment restrictiva —tant se val si ho és modificant-ne

el text com interpretant-lo restrictivament—, el catalanisme polític s'hauria de sentir amb l'obligació de formular políticament el que considera nucli constituent de la Catalunya política i saber-ho consensuar. Hauria d'anteposar la defensa d'aquest nucli constituent per sobre de les exigències tàctiques o estratègiques de cada partit i saber fer un front comú a les Corts de l'Estat. És una única manera que respectin la nostra condició de polítics catalans.

Ho farem possible aquesta vegada?

JOAN RIGOL I ROIG
Expresident del Parlament
i president de l'AADPC

Informacions

La veu de les persones associades

La Junta de l'Associació ha acordat obrir una nova secció al nostre *Butlletí* amb aquest títol: «La veu de les persones associades». Es tracta d'oferir la possibilitat de publicar-hi cartes.

El text de les cartes no pot superar els 1.500 caràcters (amb espais) i es publicaran sempre amb la signatura corresponent.

Recensió de llibres d'autors antics diputats

Es demana als antics diputats que siguin autors de llibres que, una vegada publicats, ens en vulguin fer arribar un exemplar a la Secretaria de l'Associació.

La Junta es compromet a fer-ne una recensió i a publicar-la en un dels nostres pròxims butlletins. Moltes gràcies per col·laborar-hi.

Acte de lliurament del III Premi Conviure a Catalunya

EL 18 DE MAIG DE 2009 TINGUÉ LLOC, a la Sala Auditori del Parlament de Catalunya, l'acte de lliurament del III Premi Conviure a Catalunya —convocat per la nostra associació— als millors programes pedagògics dedicats a formar les noves generacions en els valors de la democràcia, la convivència, la participació política, el diàleg i la solidaritat.

El Molt Honorable Senyor Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya, va encetar l'acte adreçant unes paraules de benvinguda a tots els representants de les escoles guardonades i als seus acompanyants i, seguidament, el Molt Honorable Senyor Joan Rigol, expresident del Parlament i president de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, va fer unes reflexions sobre la importància del diàleg i la solidaritat en el món d'avui.

La senyora Flora Sanabra, vocal de la Junta de l'Associació i portaveu del jurat, va llegir el veredict del jurat, alhora que es feia el lliurament dels premis.

En primer lloc, s'atorgaren dos accessits *ex aequo* als treballs «Educació democràtica», presentat pel CEIP Eiximenis, de Girona, i «Conèixer el barri de l'escola», del CEIP Terres de Ponent, de Lleida.

Les directores d'ambdós centres, la senyora Montserrat Asso i la senyora Maite Torrellas, respectivament, explicaren els treballs presentats i què representaven per a les seves comunitats educatives.

Seguidament es procedí a lliurar el III Premi Conviure a Catalunya al Col·legi Sant Ignasi-Sarrià, de Barcelona, pel treball «Programa social del Batxillerat». Recollí el guardó i adreçà unes paraules als assistents el senyor Eduard Rovira, coordinador general de batxillerat del Col·legi Sant Ignasi-Sarrià.

El president Ernest Benach clogué l'acte amb unes reflexions sobre la importància dels mestres i les escoles en la trajectòria futura de Catalunya.

Un bon nombre d'antics diputats del Parlament assistiren a l'acte, al final del qual es compartí un refrigeri, es repartí un punt de llibre —obra del senyor Joan Descals, antic diputat i artista plàstic— com a recordatori de l'acte, i s'entrellaçaren diverses reflexions entre els guardonats i els representants de la nostra associació, i sobre l'interès creixent de les escoles per la quarta convocatòria d'aquest premi, les bases de la qual seran divulgades i trameses a les escoles els primers dies del mes de setembre.

Acta

A Barcelona, al Palau del Parlament, el dia 13 de febrer de 2009, a les onze hores del matí, es reuneix el jurat de la tercera edició del Premi Conviure a Catalunya.

Presideix el jurat Vicenç Capdevila i Cardona, membre de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, juntament amb la vocal Flora Sanabra i Villarroya i els vocals Joan Descals i Esquiús, Jaume Jané i Bel i Magí Cadevall i Soler, també membres de l'Associació, i Maria Antònia Castell, en representació del Departament d'Educació. Actua com a secretari Lluís Pibernat i Riera, cap de l'Àrea de Serveis Educatius del Parlament de Catalunya.

Després de deliberar sobre els diversos treballs presentats, el jurat considera que el programa pedagògic presentat pel Col·legi Sant Ignasi-Sarrià és objecte de rebre el primer premi, i els programes presentats pel CEIP Eiximenis, de Girona, i el CEIP Terres de Ponent, de Lleida, són objecte de rebre dos accèssits, per la qual cosa proposa que en l'edició d'enguany aquests darrers siguin atorgats *ex aequo*.

Palau del Parlament, 13 de febrer de 2009

El president
Vicenç Capdevila

El secretari
Lluís Pibernat

IV Premi Conviure a Catalunya

Presentació

Les persones que hem tingut l'honor de servir Catalunya com a membres del Parlament sovint evoquem la nostra contribució activa a la història del país i aspirem a continuar-hi contribuint mitjançant la institució del Premi Conviure a Catalunya.

Volem que Catalunya sigui un model de bona convivència on estiguin instaurats definitivament els valors de la llibertat, la democràcia, el diàleg i la solidaritat entre tothom. Per això s'ha instituït el Premi Conviure a Catalunya, que vol distingir el millor programa pedagògic destinat a la formació de les noves generacions en els valors esmentats.

En convocar aquesta quarta edició del nostre Premi, agraïm expressament la col·laboració que, any rere any, ens presten tant el nostre Parlament com el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Bases del IV Premi Conviure a Catalunya

L'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya convoca el seu IV Premi Conviure a Catalunya, destinat a guardonar el millor programa pedagògic impartit a alumnes del sistema educatiu no universitari de Catalunya, premi que s'ha d'ajustar a les bases següents:

1. El Premi és destinat a premiar un programa pedagògic que s'imparteixi a alumnes del sistema educatiu no universitari de Catalunya i que tingui l'objectiu d'enaltir els valors de la democràcia, l'autogovern, la participació política, la bona convivència, el diàleg i la solidaritat.

S'entén per *programa pedagògic* un conjunt articulat d'activitats que tenen l'objectiu d'enaltir els valors abans esmentats. El programa pot formar part, de manera transversal, del programa educatiu general del centre, amb una rellevància clara.

2. El Jurat valorarà preferentment els treballs que posin en relleu la relació entre el programa pedagògic presentat i les activitats del Parlament.

3. L'import del Premi Conviure a Catalunya és de 3.000 euros. El jurat, si escau, pot subdividir el premi. També pot declarar-lo desert.

4. Poden optar al Premi els centres d'ensenyament no universitaris de Catalunya, públics i privats, que facin arribar els seus programes pedagògics a l'Associació. Cada centre pot presentar un màxim de dos programes.

5. Els programes pedagògics han d'incloure:

- a) El nom, l'adreça, el telèfon i el correu electrònic del centre.
- b) L'edat i el nivell dels alumnes participants.
- c) El contingut i el desenvolupament del programa pedagògic.
- d) Els noms del director o directora del centre i dels tutors del programa.

6. Els programes pedagògics s'han de fer arribar per correu ordinari a la seu de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, s/n, 08003 Barcelona, abans del 30 de novembre de 2009.

7. Els programes pedagògics han d'ésser escrits en llengua catalana i s'han de presentar per triplicat, amb la signatura dels professors que en siguin els autors i el vistiplau de la direcció del centre.

8. El jurat del Premi serà integrat per personalitats reconegudes del món pedagògic i per membres de l'Associació. Se'n farà pública la identitat, conjuntament amb l'anunci del veredictes corresponent, abans del 28 de febrer de 2010. El veredictes del jurat és inapel·lable.

9. Els programes premiats podran ésser publicats i, en aquest cas, els autors renuncien als drets de propietat intel·lectual que els puguin correspondre.

10. Els originals premiats restaran en propietat de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya. Els no premiats es podran recollir a la seu del Parlament de Catalunya durant el mes de setembre del 2010. Si no es recullen, s'entén que els autors hi renuncien.

11. La participació en el Premi implica l'acceptació d'aquestes bases. El jurat resoldrà les qüestions no previstes de manera objectiva i d'acord amb el seu millor criteri.

Palau del Parlament, 23 d'abril de 2009

El síndic, cada vegada més proper

EL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA ha celebrat durant l'any 2009 els vint-i-cinc anys des que es va aprovar la primera llei reguladora d'aquesta institució, els trenta anys de l'Estatut que facultava el Parlament per crear la figura del síndic, i els sis-cents anys des que el rei Martí l'Humà va fundar els Provisors de Greuges, una comissió que vetllava per la satisfacció de greuges o queixes i que va desaparèixer el 1716 amb el Decret de Nova Planta.

Tot i que el provisor de greuges va ser el primer antecedent directe del que és avui en dia el síndic, val a dir que la creació moderna d'aquesta figura es va inspirar amb la de l'*ombudsman*, que es va crear ara fa dos-cents anys a Suècia amb l'encàrrec d'assegurar l'observança de les lleis i fer complir als funcionaris del rei les seves obligacions en benefici dels ciutadans, i combatre la mala administració.

L'*ombudsman* va ser, durant més d'un segle, una institució específica de Suècia. I fins l'any 1919 no es va implantar en un segon país, Finlàndia, i en un tercer, Dinamarca, fins al 1953. A partir d'aquell moment es va estendre progressivament a nombrosos països, i encara avui en continua l'expansió.

Podem dir que l'*ombudsman* suec ha estat el primer dels defensors moderns, el qual és anomenat d'una manera diferent a cada país, com ara *Parliamentary Commissioner for the Administration*, a la Gran Bretanya, o *Médiateur de la République*, a França.

L'any 1978, l'article 54 de la Constitució espanyola també va recollir la figura de l'*ombudsman*, amb el nom de *defensor del pueblo* i amb una innovació important: per primera vegada, seguint l'exemple de Portugal, va rebre l'encàrrec de defensar els drets fonamentals dels ciutadans.

Més endavant, l'article 35 de l'Estatut de l'any 1979 va establir la possibilitat que el Parlament nomenés un síndic de greuges per a defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans, a l'efecte de la qual pot supervisar

les activitats de l'Administració de la Generalitat, sens perjudici de la institució, establerta a l'article 54 de la Constitució, i de la coordinació amb aquesta. El mateix Estatut especificava que una llei de Catalunya establiria l'organització i el funcionament de la institució del Síndic. Aquesta llei va arribar el 20 de març de 1984, la qual facultava el Síndic per a defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans, i amb aquesta finalitat se li atorgaven facultats de

supervisió sobre l'Administració pública de la Generalitat i sobre els ens locals de Catalunya.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya de l'any 2006 enforteix la figura del síndic de greuges en establir la funció de protegir i defensar els drets i les llibertats que reconeixen la Constitució i l'Estatut. Això implica que el Síndic ha de supervisar l'activitat de l'Administració de la Generalitat i de l'Administració local de Catalunya, però inclou com a novetat el fet que el Síndic pot supervisar també els organismes privats que depenen de les administracions públiques catalanes i, fins i tot, les empreses privades que gestionen serveis públics o acompleixen activitats d'interès general o universal o activitats equivalents, de manera concertada o indirecta, i la de les altres persones amb un vincle contractual amb l'Administració de la Generalitat i amb les entitats públiques que en depenen.

Val a dir que aquesta potestat és un gran pas endavant en la defensa dels drets de les persones, i que el Síndic de Greuges s'ha convertit en un referent internacional per aquesta competència.

L'aprovació de l'Estatut del 2006 ha comportat altres novetats a la institució. El fet que es regulin nous drets, com ara el dret a la bona administració, fa que la tasca de la institució també s'ampliï. I, finalment, també s'atorga al Síndic la potestat de sol·licitar un dictamen al Consell de Garanties Estatutàries sobre els projectes i les proposicions de llei que consideri que puguin vulnerar els drets que estan regulats per l'Estatut.

Per a donar cobertura a l'ampliació d'actuació del Síndic en compliment del nou Estatut s'està tramitant el Projecte de llei del Síndic de Greuges de Ca-

talunya al Parlament, el qual en recull les competències pel que fa a la protecció i a la defensa dels drets i les llibertats constitucionals i estatutaris. El text també determina els principis de l'organització i el funcionament de la institució, el seu estatut personal, les incompatibilitats, les causes de cessament, l'organització i les atribucions, i classifica els diversos procediments del Síndic (queixa, actuacions d'ofici, activitats de conciliació, mediació i composició de controvèrsies, auditories i inspeccions internes, estudis generals, informes i consultes). També regula el règim d'incompatibilitats, el sistema d'elecció i la durada del mandat. La llei també estableix el nomenament d'un adjunt o adjunta general i un adjunt o adjunta per a la defensa dels drets dels infants i adolescents, figures ja existents, i crea la figura dels adjunts sectorials.

Totes aquestes novetats legislatives, i els canvis constants en la nostra societat, aporten nous reptes al Síndic, el qual està elaborant nous mecanismes per a afrontar-los.

L'elaboració d'un Codi de bones pràctiques, basat en el Codi de bona conducta del defensor del poble europeu, i una Recopilació de bones pràctiques suggerides pel Síndic a les administracions, respon a la necessitat de garantir el dret a la bona administració, i a la voluntat del Síndic de col·laborar amb les administracions per tal que el puguin fer efectiu.

Les relacions amb altres institucions anàlogues internacionals, com a font d'aprenentatge i d'intercanvi d'experiències, i el recent nomenament del síndic com a president de la junta directiva de l'Institut Internacional de l'Ombudsman, implicarà que la institució també lideri des de Barcelona la coordinació de l'oficina europea.

També cal fer referència al compromís adoptat pel Síndic, des del 1999, amb els diferents programes de cooperació als Balcans, establerts amb un caràcter institucional, on ofereix assistència jurídica integral i col·labora amb les institucions d'*ombudsman*, col·legis d'advocats i altres institucions balcàniques en l'assessorament, la formació i l'intercanvi d'experiències, tot cercant la implicació de les institucions del país. La línia inicial de cooperació s'ha ampliat, també, amb la coordinació a Bòsnia i Hercegovina de les actuacions en la prevenció i la investigació de maltractaments a menors amb l'elaboració i la signatura d'un protocol bàsic d'actuació.

I, finalment, el repte d'aproximar la institució a les persones de la manera més natural possible; fins ara s'han dissenyat diverses fórmules amb aquest objectiu: la consolidació del web, la creació d'un telèfon d'atenció gratuït (900 124 124), els desplaçaments de l'oficina d'atenció a les persones per tot el territori, el servei de videoconferències, la col·laboració estreta amb els mitjans de comunicació i l'aparició regular en programes de televisió i ràdio. I, així i tot, encara es pretén augmentar la visibilitat i la proximitat del Síndic a les persones, com a garant dels seus drets i com a vetllador del bon funcionament de les nostres administracions.

Viatge a Escòcia

ENS VAM TROBAR EL DILLUNS 8 DE JUNY AL MATÍ a l'aeroport amb una excel·lent puntualitat, però amb la lamentable absència del president Rigol, que havia d'acudir a la capital de l'Estat a una reunió urgent i imprevista, del tot incompatible amb el programa establert. Tot el viatge va anar molt bé i a l'hora, llevat de les presses en els tràmits d'entrada, el canvi de terminal i el control de seguretat a Heathrow. Vam arribar en bona hora a l'hotel d'Edimburg, que no podia pas ser més cèntric, al bell mig de la Royal Mile.

Dimarts al matí vam visitar l'antiga colònia industrial de New Lanark, que dos-cents anys enrere va ser un establiment modèlic quant al tractament que es donava als treballadors en plena revolució industrial. Vam tornar a dinar a Edimburg, i a la tarda vam fer una visita a la ciutat en autobús, fins a acabar amb la visita, ja cadascú pel seu compte, al castell.

Dimecres va ser el dia de la visita institucional al Parlament, situat al davant del palau de Holyrood, residència oficial de Sa Majestat la Reina quan és a la ciutat. Al matí vam fer la visita a l'edifici; vam començar amb una exposició general sobre el territori i el Parlament escocesos, com es va dissoldre a principis del segle XVIII i com es va reinstaurar ara fa deu anys; sobre el Govern escocès i les competències que té, i també sobre el sistema mixt d'elecció dels diputats.

Després vam recórrer l'edifici fins a acabar a la sala de plens, allà anomenada Cambra de Debats. Al vestíbul principal vam poder veure l'escultura que el Parlament de Catalunya va oferir al Parlament escocès, la qual consisteix en un cub deformat de marbre blanc amb 135 fletxes adherides, una per cada un dels nostres escons. Val a dir que tot van ser lloances per a l'edifici del Parlament i per a l'arquitecte Enric Miralles, sense cap referència a l'elevat cost final de l'obra, que va superar els 410.000.000 de lliures esterlines. Vam constatar que els escocesos n'estan molt cofois, i que certament s'ha convertit en un monument de referència a tot el país davant de tot el món.

Després de dinar en un restaurant molt pròxim, els antics diputats vam tornar al Parlament, on vam ser rebuts per la vicepresidenta, la senyora Trish Godman, la qual ens va adreçar una cordial salutació de benvinguda, breument resposta pel nostre secretari Ferran Pont en nom del nostre president i de tota l'Associació. Tot seguit hi va haver un torn d'intervencions en forma de col·loqui, amb preguntes i respostes, fins que la senyora Godman va haver de retornar a la sala

de plens quan es va reprendre la sessió que hi tenia lloc i que en aquell moment havia de presidir. Aleshores el nostre grup va ser conduït a la tribuna del públic, des d'on vam poder seguir el debat durant una bona estona. Després d'això, i com cada dia, la resta de la tarda i el sopar eren lliures fins a l'endemà.

Dijous al matí ja vam deixar Edimburg per anar a visitar la capella de Rosslyn, notable per l'arquitectura i el simbolisme, mentre que els assistents a la versió curta del viatge retornaven cap a Barcelona. Després de Rosslyn, els quaranta-set viatgers restants ens vam adreçar cap a Glasgow, on, encara abans de dinar, vam poder visitar la magnífica catedral gòtica, que actualment pertany

a l'església presbiteriana, motiu pel qual és anomenada simplement *high church*, o església principal. En sortir de la catedral, encara vam poder fer una breu visita al Museu de les Religions, situat al davant mateix.

Cal esmentar el detall agradable que, tant en aquest dinar com en la majoria dels àpats fets en conjunt, vam trobar a la taula: els menús pulcrament impresos, traduïts a l'espanyol i amb la capçalera de la nostra associació. A la tarda, i tal com s'havia fet a Edimburg, es va fer un recorregut en autobús pels principals

indrets i carrers de la ciutat de Glasgow, un recorregut que va culminar amb una visita a l'impressionant edifici de la Universitat, al The Hunterian Museum i a la casa, en reproducció interior, de l'arquitecte C. R. Mackintosh. A partir d'aquest moment, ja tots els sopars estaven inclosos en l'import del viatge; aquell dia el sopar va ser al mateix hotel on ens allotjàvem.

Divendres al matí vam deixar Glasgow per iniciar la visita turística a les Highlands o Terres Altes; vam començar per la regió del parc natural dels llacs i muntanyes de Trossachs, lloc d'inspiració d'escriptors com ara Walter Scott, on vam fer una breu parada a mig camí per estirar les cames. Seguidament, tot el grup vam visitar el castell de Stirling, punt estratègic i d'encreuament entre les Terres Altes i les Terres Baixes, i entre la costa oriental i la costa occidental, on els escocesos van poder atonyinar eficaçment els anglesos quan els volien sotmetre per la força de les armes. Un castell molt remarcable, tant per l'arquitectura com per la significació històrica.

Aquell migdia, encara ens vam desplaçar fins a Crieff, on vam dinar al restaurant del centre de visites de la destil·leria Glenturret, que és la casa mare d'un dels *blends* més coneguts, The Famous Grouse. Havent dinat vam visitar la

destil·leria, que era una de les més petites d'Escòcia. A partir d'aquí, i ja a mitja tarda, vam emprendre una llarga quilometrada fins a l'hotel següent; ens van canviar de Ballaculish a Oban. El recorregut va ser una mica més curt, però ens va allargar el trajecte de l'endemà, cosa que va impedir fer sencera la visita que teníem prevista per al dissabte.

El dissabte vam haver de matinar força per assegurar l'arribada a temps al ferri que ens havia de dur de Mallaig a l'illa de Skye. Els dies precedents havien estat d'un clima inusualment bo, amb molt de sol i amb una fresqueta agradable i suau, però a partir de dissabte al migdia el temps es va «normalitzar» i vam poder gaudir d'una certa nuvolositat, amb una mica de roina de tant en tant. De totes maneres, si plovia, al cap d'una estona feia sol, i si feia sol, al cap d'una estona plovia, però tot molt moderadament. A Skye no hi va haver temps per assolir els Kilt Rocks i només vam poder arribar fins a Portree, la capital de l'illa, i retornar a l'illa principal de la Gran Bretanya pel pont que havia estat de peatge fins que el Govern escocès no en va rescatar la concessió.

Havíem dinat just abans de passar el pont esmentat i tot seguit vam fer una breu parada per fotografiar des de fora el castell d'Eilean Donan, bonic i restaurat, i protagonista, sens dubte, de moltes postals i fulls de calendari. La nostra llarga

ruta del dia va prosseguir fins a la riba occidental del llac Ness; el vam vorejar cap al nord-est travessant la bonica ciutat d'Inverness, capital de les Highlands, i vam baixar per la banda est, per la carretera que mena a Edimburg, fins al centre hotelier i esportiu d'Aviemore, on vam passar les dues darreres nits del viatge.

Diumenge vam desfer en direcció nord una part del camí fet el dia anterior, vam travessar de nou Inverness i vam seguir la riba occidental del llac Ness fins a un

embarcador, on vam agafar un petit vaixell turístic per fer una hora de navegació, fins al castell d'Urquhart, que vam veure des de bord. De retorn a l'embarcador, encara un breu espai de temps per fotografiar el succedani del monstre Nessie, ja que l'original no va ens va voler honorar amb la seva presència física.

Abandonant aquest lloc turísticament misteriós, ens vam endinsar per les carreteres cada cop més estretes de la regió del Wester Ross, vorejant el llac Maree, també amb un monstre, anomenat Muc-Sheilch, fins a arribar al petit poblet de Gairloch, amb una inesperada platja de sorra blanca, on vam dinar. A la tarda vam assolir la màxima latitud nord del nostre periple als Inverewe Gardens, possibles en aquell indret gràcies al temperament produït pel corrent del golf, que modera la rigurositat del clima hivernal. Com que la data de la nostra estada era pròxima al solstici d'estiu, el dia es va allargar molt, de manera que no es feia fosc fins a mitjanit, i a les quatre de la matinada ja clarejava. Aquests jardins són una visita del tot recomanable, però amb més temps del que nosaltres vam disposar. En el camí de tornada ens vam aturar per veure la cascada de Meassach, des d'un pont penjant sobre una profunda gorja, i des d'un mirador sobresortint en un impressionant voladís, a pocs minuts a peu més enllà. A partir d'aquest punt, el viatge ja estava a les acaballes, vam passar per Inverness per tercera vegada i vam tornar a Aviemore.

El dilluns dia 15 era el darrer dia i vam emprendre el retorn en direcció sud cap a Edimburg, per una ruta a estones per autovia i a estones per carretera normal. Les carreteres escoceses estan en força bon estat, però són més aviat estretes, tot i que, per la poca densitat de població que hi ha, el trànsit no hi resulta feixuc. De camí vam fer una parada al poble de Pitlochry, després ens vam aturar a Queensferry per admirar el pont penjant sobre l'autopista, que havia tingut el rècord mundial de llargada, i l'esplèndid pont metàl·lic del tren sobre l'estuari del riu Forth, de manera que vam arribar a l'aeroport d'Edimburg amb el temps molt just per facturar un grup nombrós com el nostre i per passar el control de seguretat.

Vam fer de nou el trànsit a Heathrow, amb canvi de terminal, amb la diferència de no haver de passar el control d'entrada al Regne Unit, aquesta vegada. Arribant a Barcelona, en el darrer moment, un dels components del grup va caure, amb doloroses conseqüències, però afortunadament es va restablir aviat. Malgrat aquests darrers inconvenients, en general podem dir que el viatge va anar força bé pel que fa a la part turística, molt bé en l'aspecte institucional, i en l'aspecte climàtic fins i tot millor del que molts esperàvem. Cal agrair a la Flora Sanabra tot l'esforç que va fer perquè les coses anessin com una seda, i es pot dir que la majoria van quedar amb ganes de repetir una experiència semblant en el futur. Les propostes de noves visites van ploure sobre la Junta, que estudiarà el tema en les reunions de tardor i hivern, de manera que no hi ha motiu d'impaciència. Salvats els inconvenients esmentats, podem acabar amb l'expressió shakespeariana de «va bé allò que acaba bé».

Trobada a Lleida

SOM GENT AVESADA A COMPARTIR. I compartir requereix ser més d'un. Les trobades que s'han anat organitzant dins l'àmbit de la nostra associació sempre tenen un objectiu principal: retrobar-nos i mantenir l'amistat aconseguida amb el nostre treball parlamentari. Una amistat que, mantinguda entre polítics, pot ser un bon exemple davant el que moltes vegades es diu. I, a més, hi afegim alguns altres objectius adients.

El 3 d'abril passat la trobada va ser a la capital de la Terra Ferma.

Vam voler anar a Lleida per a fer presència, els antics diputats, al Museu de Lleida, un museu de museus i conjunció de remembrances i testimonis, tal com ens van explicar.

La nostra visita es va voler afegir a les nombroses manifestacions de preocupació i va voler ser una expressió de la solidaritat i el respecte de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya vers la legitimitat de tota la col·lecció del Museu i pel manteniment de la unitat del patrimoni que s'hi guarda.

En algun diari de Lleida d'aquell mateix dia es publicava la notícia de la doble demanda civil presentada pel Govern d'Aragó i el Bisbat de Barbastro-Montsó, amb la qual exigien part de les obres del Museu.

Vam poder gaudir de la documentada —òbviament— guia, la mateixa directora Montse Macià, i vam constatar la seva personal estimació pel procés vital del territori de la Terra Ferma.

Davant les obres discutides, la directora del Museu va fer una referència explícita i documentada de la procedència i la incorporació de cadascuna de les peces: compravendes, permutes, donacions. I, en paraules textuais seves, «comparar-ho amb el papers de Salamanca és una infàmia».

Una col·lecció legítimament formada i pública. A l'abast de tothom.

Del Museu permeteu-me dir que qui encara no el conegui no se'l deixi perdre. La seva arquitectura interior al servei de la didàctica museística és un embolcall prou encertat per a la important col·lecció que guarda. Mesurada en la quantitat i precisa per a ajudar a comprendre el que vol explicar.

Del Museu a la Paeria

És costum de la nostra associació, en aquest tipus de sortides, fer una visita per a saludar la primera autoritat local, i a Lleida fou el paer en cap.

El president Rigol va significar el compromís vers el patrimoni cultural, motiu pel qual acabàvem de visitar el Museu de Lleida. Va subratllar que no se'n

pot permetre el desmembrament, ja que seria traspassar «la ratlla roja de la dignitat de Catalunya».

El paer en cap, el senyor Àngel Ros, mostrarà satisfacció per l'avinentesa de la nostra presència, i va fer referència a la recuperació que es fa del patrimoni monumental de la Seu Vella, del castell de la Suda —on es va coronar Jaume I—, de l'edifici de la Canòniga, etc.

Com a record del nostre pas per la Paeria ens obsequià amb una reproducció del Retaule de la Verge dels Paers —homes de pau— que corona el saló de plens.

Vam completar la visita als soterranis de l'edifici, amb una especial aturada a la Morra, on vam reflexionar sobre els grafitis que hi ha.

I cap a dinar!

El dinar amical enfortí, una vegada més, la fortalesa de la nostra associació.

Després, un bon grup pujà a la Seu Vella, testimoni ben reeixit de la consolidació de la Catalunya nova.

Qui ha tingut l'honor i ha complert el compromís de representar com a diputat al Parlament de Catalunya la sobirania del nostre poble pot haver retornat a casa, després d'aquest passeig per la capital de la Terra Ferma, molt més ferm.

JAUME JANÉ I BEL

Moments viscuts

EL FET D'EXERCIR DE DIPUTAT AL PARLAMENT durant tres legislatures fa que els moments de felicitat i també els de disgust hagin estat múltiples; però, si em feu dir quins han estat els millors i els pitjors moments que recordo, us en puc esmentar dos que per mi van ser els de més entitat.

Comencem pel millor. El millor moment, no tan sols de la meva durada com a diputat, sinó que gosaria dir un dels millors moments de la meva ja llarga vida, fou aquell matí en què es restablí de nou el nostre Parlament.

Recordo amb una enorme emoció el moment que es constituí la mesa provisional, sota la presidència de Josep M. Poble (el diputat de més edat entre els elegits), que presidí la votació que permeté a Heribert Barrera poder proclamar constituït el nou Parlament, o més ben dit, el Parlament retrobat després de més de quaranta anys de repressió a Catalunya.

Es fa molt difícil poder comprendre l'emoció d'aquell moment dels qui vam sofrir en la nostra joventut el daltabaix produït per l'alçament militar del 1936. Tan sols feia cinc anys que Catalunya, amb la República Espanyola, hauria pogut obtenir un règim d'autonomia que ens hauria permès desenvolupar la nostra cultura i els nostres anhels com a catalans.

La il·lusió juvenil de sentir-se en un país que caminava resolt cap al seu complet retrobament com a nació fou estroncada de cop i volta per aquell «Al-

zamiento Nacional», que, a part d'iniciar un període d'inestabilitat, ens obsequià amb tota mena de penúries per acabar tot plegat en una ferotge repressió de tot allò que feia, poc o molt, olor de català. A l'inici ni tan sols es podia parlar en català pel carrer; heu sentit a parlar d'aquella frase que ens encolomaven? «Hable usted en cristiano»! No es podia publicar absolutament res en català. La cosa va arribar a l'absurditat de considerar la sardana una dansa subversiva i, per tant, prohibida. De la bandera, ja ni en parlem! Després d'aquest intent de genocidi cultural sabeu el que significava per gent com jo poder veure el nostre òrgan legislatiu ressorgir de la cendra?

En aquells moments en què podia assistir en aquell acte tan solemne, i en certa manera ser-ne actor, no em fa vergonya dir que els ulls se m'omplien de llàgrimes, i cal dir que jo no sóc gens propens a aquest tipus de demostracions.

L'acte assumí els instants culminants quan tots els diputats, a peu dret, vam entonar amb solemnitat *Els segadors*; allò et feia posar la pell de gallina!

Bé, parlem ara de quin ha estat el pitjor dels moments viscuts a la seu parlamentària. Sense cap mena de dubte, el pitjor moment va ser la tarda del 23 de febrer. Fou l'inici del que en podríem dir la nit més llarga.

Per mi la cosa començà a mitja tarda, quan estàvem reunits vuit o deu diputats que formàvem part d'una ponència, no recordo ben bé de què, i de sobte entrà un bidell per informar-nos que a Madrid passava alguna cosa. La impressió de tots plegats era la de «ja hi tornem a ser!». Una altra vegada es repetia l'ensulsiada!

Un enorme desànim s'apoderà de tots nosaltres. No cal dir que tan bon punt coneguèrem la notícia es dissolgué la comissió i cadascú anà pel seu compte.

Jo, personalment, vaig estar seguint els esdeveniments des de la seu del partit. Repeteixo: llarga i angoixosa nit! Per fi, ja de matinada, va semblar que la situació es començava a aclarir i que el pitjor ja havia passat. (Després vingué la LOAPA.) Però almenys les institucions s'havien salvat i el procés democràtic podria continuar, més o menys tutelat.

A part d'aquests fets la resta de les anècdotes queden petites i sense massa entitat, potser exceptuant el dia (que estranyament ha estat molt silencià!) en què el ple del Parlament aprovà majoritàriament una resolució que reivindicava el dret de Catalunya a l'autodeterminació. Només ho esmento sense entrar en més detalls.

MARÇAL CASANOVAS I GUERRI

Més encara sobre la llei electoral

A RA TOTHOM S'AFANYA A DIR QUE LA MANCA D'UNA LLEI ELECTORAL PRÒPIA és un escàndol i una greu mancança a la política catalana, però jo pregunto: es tracta d'un rebuig a la norma actual o bé es tracta d'un rebuig al rang d'aquesta norma? (Això encara no ho he sentit a explicar clarament a ningú.) Si la norma actual hagués estat el fruit d'un procés legislatiu al nostre Parlament, també tindria el mateix rebuig? Diem això d'una nova llei perquè realment ho creiem o bé ho diem per quedar bé, tal com hom fa escarafalls de l'abstenció, fins i tot aquells que notòriament se'n beneficien?

A part que una Llei electoral també ha de regular moltes altres coses, com ara el cens, els electors i els elegibles, la durada de les legislatures, les circumscripcions, les votacions i els escrutinis, etcètera, quan es parla de llei electoral, bàsicament hom pensa en el sistema electoral, és a dir, en la manera de computar els vots i de repartir els escons a la cambra legislativa. En això, cal tenir ben presents els avantatges i els inconvenients dels diferents sistemes, i saber trobar un punt just d'equilibri entre dues finalitats, totes dues bones però que sovint poder resultar contradictòries: la d'assegurar una representació de les diferents àrees del territori i la d'obtenir una raonable proporcionalitat entre el nombre de vots assolits per cada partit o coalició i el nombre d'escons que els pertoca.

La millor representació territorial s'aconsegueix, sens dubte, pel sistema majoritari de districtes electorals unipersonals, millor a dues voltes que no pas a una de sola, per assegurar que la persona elegida compta amb una majoria significativa i que no es limita a ser només la major de les minories. Un altre avantatge, a més del de la territorialitat, és que els candidats han de ser persones amb bona imatge i de prestigi al seu districte, la qual cosa els protegeix en certa mesura de l'habitual arbitrietat dels dirigents dels partits, que és una de les principals mancances de les democràcies modernes. L'inconvenient és que la proporcionalitat entre vots totals i escons pot desaparèixer del tot, i que, si n'hi ha, sigui ben bé per casualitat.

La millor proporcionalitat s'aconsegueix amb un sol districte electoral a tot el país, com ocorre a Holanda, o a Israel, i a Espanya en les eleccions europees, però a la pràctica això sol dur a una major concentració d'elegits entre els candidats de les àrees més poblades del territori i a deixar sense representació els llocs de menor densitat. Aquest defecte es corregeix dividint el país en diferents districtes electorals, però, si aquests districtes són petits, el resultat s'aparta de la proporcionalitat que es buscava, ja que els partits més petits no aconsegueixen cap escó en molts d'ells i els vots que han aconseguit allà són inútils, si no s'es-

tableix un procediment per aprofitar aquests vots sobrants o residuals. I encara es perjudica més la proporcionalitat si el nombre d'escons per districte no és proporcional a la seva població, sinó que hi ha districtes sobrerrepresentats respecte a d'altres, com ocorre en les eleccions al Congrés dels Diputats espanyol, on primer s'atribueixen dos escons a cada província (més un a Ceuta i un a Melilla), i després els altres, fins al total de 350, es reparteixen proporcionalment a la població.

Per això, una bona manera d'aconseguir un raonable equilibri entre els dos objectius de territorialitat i de proporcionalitat és l'adopció d'un sistema mixt, tal com es practica en les eleccions al Bundestag alemany i al Parlament escocès, que vam tenir el gust de visitar el passat mes de juny, i on hi ha setanta-tres diputats elegits a una sola volta en districtes unipersonals, talment com a la Cambra dels Comuns britànica, i cinquanta-sis diputats més elegits pel sistema proporcional en vuit regions més grans, a raó de set diputats a cada una.

Jo crec fermament que a Catalunya caldria aplicar un sistema mixt semblant, a base d'assignar un diputat per comarca en una elecció majoritària a dues voltes, i repartir la resta d'escons de manera proporcional, per llistes a cada vegueria, i assignant a cada vegueria un nombre d'escons estrictament proporcional a la seva població o bé al seu nombre d'electors censats. Entenc que la vegueria no ha pas de constituir un altre esglaió de l'Administració pública, que ja n'hi ha suficients, sinó només servir com a districte electoral i com a seu dels Serveis Territorials de l'Administració de la Generalitat, i prou. No ens calen més presidents, consells, consellers, secretaris i funcionaris. Dintre la vegueria, el repartiment proporcional es pot fer pel sistema de les majors mitjanes del nombre de vots per escó, que és el que condueix a l'algorisme d'Hondt, o bé pel sistema Sainte-Laguë, que la pràctica mostra que condueix a una proporcionalitat encara millor. El tema de les llistes obertes el considero ben intencionat, però crec que resultaria molt poc pràctic a l'hora de fer l'escrutini, mentre no es pugui canviar el sistema de votació amb paperetes per un de votació electrònica, de manera que un sistema mixt crec que ja permetria suficientment castigar els candidats indesitjats.

Aquest meu parer es basa només en el desig de combinar raonablement territorialitat i proporcionalitat, i no pas per cap interès partidista, que no tinc perquè no m'escau. Com aniran les coses quan arribi el debat sobre aquest tema? D'una banda, crec que els diferents partits es posicionaran en funció dels seus interessos particulars més que no pas per un plantejament teòricament equitatiu i, de l'altra, ja se sap que hi ha la llei no escrita que els governs rarament canvien una normativa electoral per mitjà de la qual han accedit al poder, de manera que l'encallament persisteix, tal com sobradament hem vist en els darrers anys. Jo crec que a curt termini no hi haurà pas un enfocament racional d'aquesta qüestió, i em temo que la normativa actual seguirà gaudint de la seva mala salut de ferro durant molts anys.

Sol·licitud d'inscripció

Sol·licito ser admès com a membre de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, per la qual cosa facilito la meua identificació i les dades bancàries per a la domiciliació de la quota anual.

NOM ..... COGNOMS .....
ADREÇA .....
POBLACIÓ .....
CODI POSTAL ..... TELÈFON .....
ADREÇA DE CORREU ELECTRÒNIC .....

Domiciliació bancària de la quota anual

ENTITAT	OFICINA	DC	COMPTE
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

....., ... d ..... de 20 ...

Signatura

SR./SRA. DIRECTOR/A DEL BANC/DE LA CAIXA .....
OFICINA NÚM. .... POBLACIÓ .....
COMPTE NÚM.

Us demano que satisfeu els rebuts que presentarà anualment l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, carregant-los al compte indicat.

Atentament,

Signatura

....., ... d ..... de 20 ...

Trameteu aquesta butlleta a l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya.
Palau del Parlament. Parc de la Ciutadella, s/n - 08003 Barcelona

NOTA: D'acord amb l'autorització donada per l'assemblea general tinguda el 18 de febrer de 2005, la Junta va acordar modificar la quota anual de l'Associació, que, a partir del 2006, és de 25 euros.

ASSOCIACIÓ D'ANTICS DIPUTATS
AL PARLAMENT DE
CATALUNYA

PARLAMENT DE CATALUNYA

www.parlament.cat